

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Zákaz diskriminace není úchylka

Zákaz diskriminace není úchylka Podle novely zákoníku práce je jakákoliv diskriminace v pracovněprávních vztazích zakázána. Začíná to už při přijímacím pohovoru, kdy někteří zaměstnavatelé mají tendenci klást uchazeči nebo uchazečce o zaměstnání neopodstatněné, dotěrné, někdy až úchylné otázky. Je zarážející, když někteří „odborníci“ považují naopak zákaz diskriminačních otázek za úchylný a varují, že takový zákaz diskriminaci zvýší. Vždyť přece není důvod, aby se ptal například vedoucí prodejny budoucí prodavačky, jestli věří v Boha, ředitel školy budoucí nastupující učitelky, zda je vegetariánka, šéf dopravního podniku, jestli nový řidič autobusu není homosexuál, nebo ředitel nějakého podniku, kolik dětí má nová účetní, o kolik let je starší její manžel a zda má hodnou tchyni. Z

aměstnavatel by měl pokládat při přijímacím pohovoru pouze logické, nikoliv úchylné dotazy. V pracovněprávních vztazích je zakázána přímá i nepřímá diskriminace z důvodu pohlaví, sexuální orientace, rasového nebo etnického původu, národnosti, státního občanství, sociálního původu, rodu, jazyka, zdravotního stavu, věku, náboženství či víry, majetku, manželského a rodinného stavu nebo povinností k rodině, politického nebo jiného smýšlení, členství a činnosti v politických stranách nebo politických hnutích, v odborových organizacích nebo organizacích zaměstnavatelů. Diskriminace z důvodu těhotenství nebo mateřství se považuje za diskriminaci z důvodu pohlaví. Za diskriminaci se považuje i jednání zahrnující podněcování, navádění nebo vyvolávání nátlaku směřujícího k diskriminaci.

Za diskriminaci však nelze považovat případy, kdy rozdílné zacházení s jednotlivými zaměstnanci nebo uchazeči o zaměstnání je dáno objektivními důvody. Takové důvody spočívají například v povaze práce, kterou zaměstnanec vykonává, nebo jde o důvody pro výkon této práce nezbytné. Typickým případem je například povolání baletky, kde lze jen těžko odůvodnit, že roli labutě v Labutím jezeře může ztvárnit muž. Oproti tomu je rozhodně diskriminující požadovat, aby roli labutě tančila pouze svobodná nebo bezdětná žena. Na druhou stranu za diskriminaci se rovněž nepovažuje, když například ředitelka školy přijme do učitelského sboru muže, protože na její škole působí samé učitelky, není tam přiměřené rovnoprávné zastoupení mužů a žen. Takovýto přístup však nesmí mít přednost před kvalitou uchazeče nebo uchazečky.

Zákaz diskriminace není úchylka. Zaměstnavatelé si prostě musí zvyknout, že je mají zajímat jen profesní kvality a že do soukromí jejich zaměstnanců jim nic není.

Zdroj: MPSV ČR